

Małżeństwo pod względem higienicznym.

(Wykład publiczny prof. Dr. Ł.....cz).
V.

Dotąd mówiliśmy o tych małżeństwach, którym nie dostaje warunków przez higienę wymaganych, skutkiem czego i związku, jak widzieliśmy, nie odpowiadały zaszczytnemu zadaniu swemu ani pod względem osobistym, ani moralnym, ani społecznym.

Liczba owych niewydarzonych małżeństw jest niezmiernie wielką i coraz bardziej wzrastającą. Wyrażna niechęć do związków ślubnych (szczególnie ze strony mężczyzn) zastanawiać może tembardziej, ile, że wedle wiarygodnych wykazów statystycznych, śmiertelność u bezżennych jest znakomicie większą, aniżeli u żonatych. Tak: ze 100 mężczyzn od 20 do 30 roku życia umiera nieżonatych 43,1, a żonatych tylko 3,6, (niewiast niezamężnych 26,5, zamężnych 4,7); od 30—45 roku życia: nieżonatych 27,1, żonatych 17,9, (niewiast niezamężnych 24,5, zamężnych 16,5); jeszcze bardziej zachęcającem do stanu małżeńskiego jest zdanie starego *Hufelanda*, który zauważył, że żaden człowiek w kawalerskim bycie nie doszedł setnego roku życia; prawdziwy zatem patryarchat jest wyłącznym przywilejem żonatych. Nie możemy jednak pominąć zajmującej i ważnej okoliczności, że po 45 roku życia stosunek śmiertelności zmienia się zupełnie z biegiem lat, i w starości stawia się dla żonatych tak niepomyślnym. że np. po 70 roku żonatych umiera 19,4, a bezżennych 4,3, (zamężnych 22,9, nie-

MULAY HAFID
brat sułtana, którego szczepcy obwołały
sułtanem.

ABDUL ASIS
sułtan marokański.

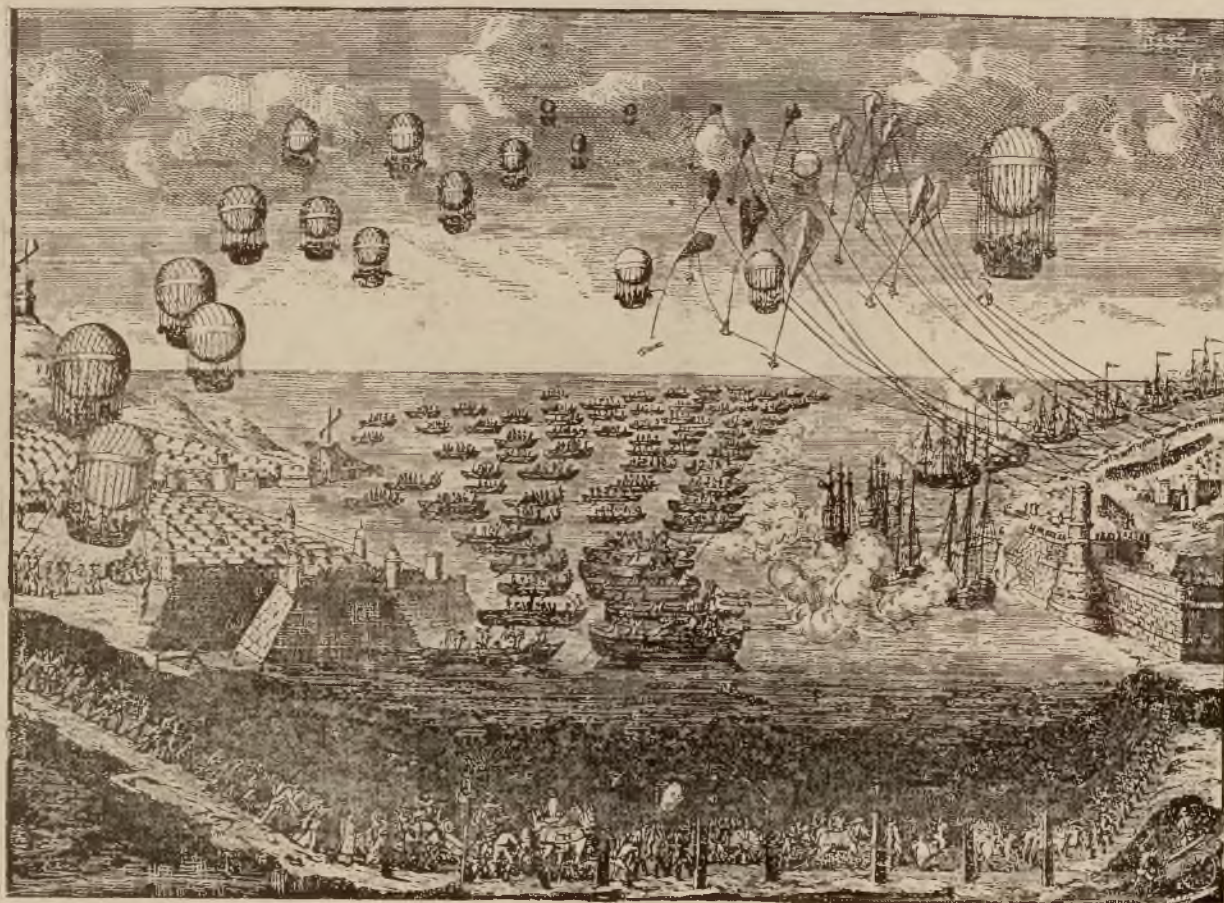
z trudności, jakie przebiegły musiał przezwyciężyć, oraz jak umysł tak słaby mógł osiągnąć takie powodzenie, podczas gdy w rzeczach daleko prostszych okazywał się wprost niezdolnym.

Z powyższego wynika, że przebiegły jest bardzo zbliżonym do umysłowo chorego lub osobnika pierwotnego, który stara się zapomocą podejścia zdobyć to, czego mu nie mogła dostarczyć siła lub rozum.

Leczenie. Leczenie przebiegłego jest bardzo proste, bo potrzebne jest oddziaływanie w kierunku rozwoju władz intelektualnych.

zameżnych 11,6). Z wykazu tego wypada wniosek, że kawalerowie powinni w młodszym wieku *pośpiesznie* biec do ołtarza, a starsza landwera ma się samotnie grzać u kominka, chcąc jak najdłużej pozostać przy życiu. Wniosek ten i rezultat statystyczny zgadza się zupełnie z wymaganiem higieny, w której interesie leży, aby ludzie piątego już krzyżyka nie zrywali się do hymenu, którego obowiązki są dla nich za ciężkie.

Zajmującą jest również statystyka chorób umysłowych. Wykazuje ona, że

PLAN ZDOBYCIA ANGLII PRZEZ FRANCUZÓW MIĘDZY R. 1799 a 1801